

AGDER FYLKESKOMMUNE

HAVSØYSUND

UTHAVNKARTLEGGING_ENKEL LANDSKAPSANALYSE

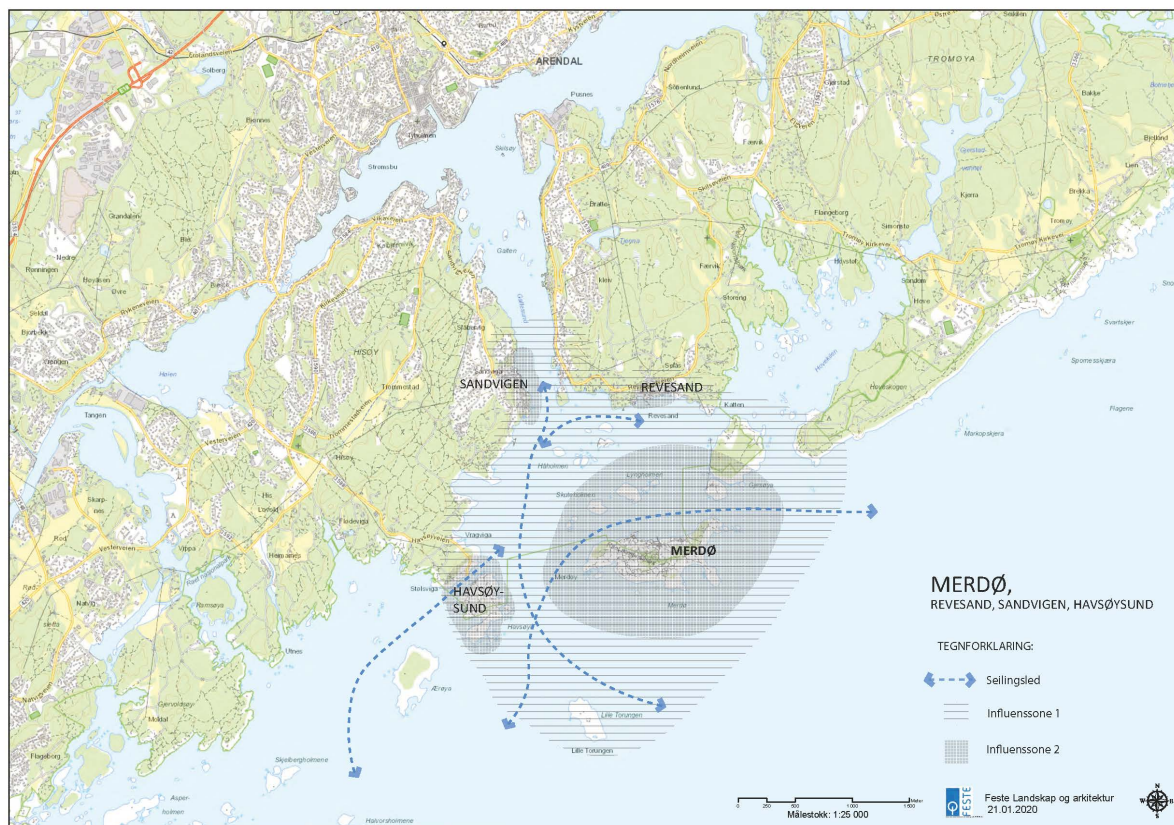

FESTE LANDSKAP ARKITEKTUR
30.04.2020

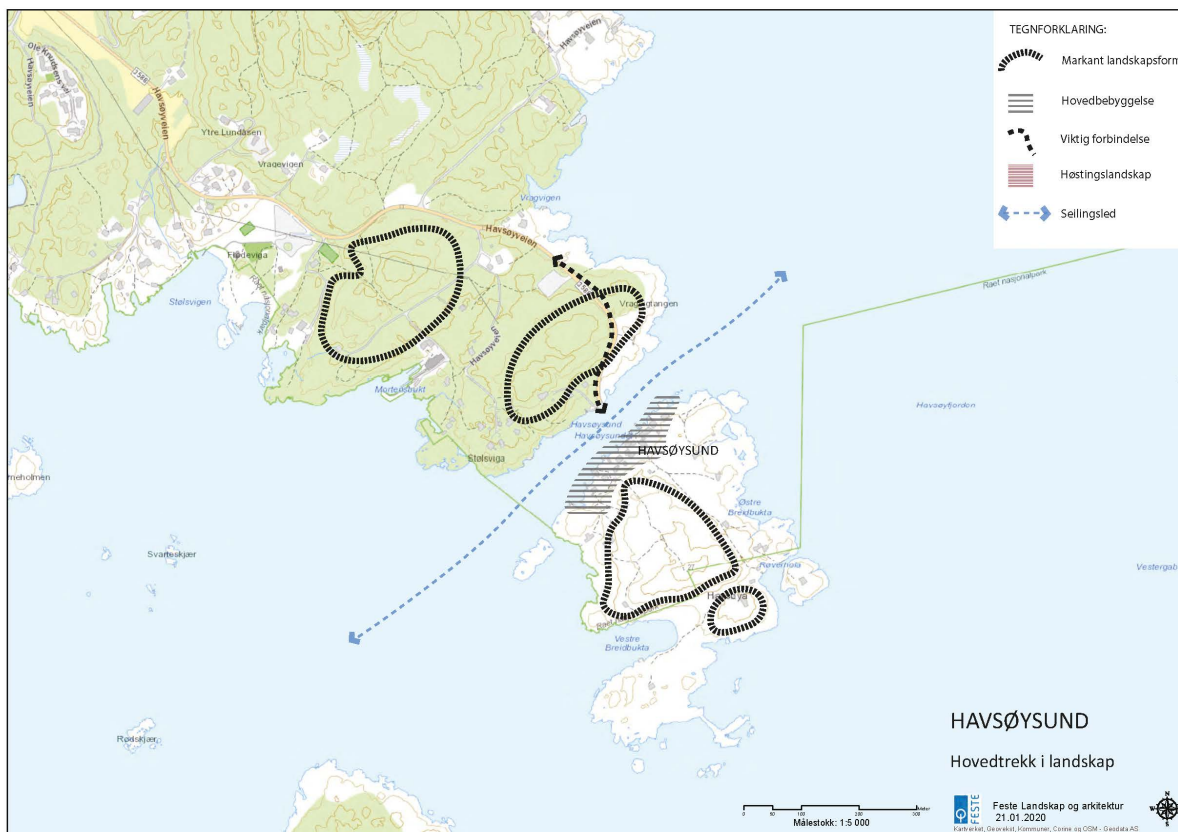
HAVSØYSUND

Havsøysund ligger sydøst på Hisøya. Havsøysund er en viktig del av den store uthavnbukta som omfatter Merdø, Revesand og Sandvigen og ligger i innseilinga til Arendal. Rundt denne skjerma bukta lå de fire havnene og dekte ulike funksjoner som utfylte hverandre og skapte en stor og mangfoldig uthavn.

Sjøsida på øya inn mot sundet er preget av stor grad av helhet i omgivelsene. Det er lesbarheten og tidsdybden i stedet som sammen med landskapet gir uthavna karakter og særpreg.

Med influenssone menes det landskapet som er viktig for møtet med og opplevelsen av uthavna med tilkomst fra sjøen. Influenssone 1 er det store landskapet man seiler inn gjennom. Influenssone 2 er landskapsrammene rundt selve uthavna

Kartet er en illustrasjon av hvilke landskapstrekk som preger stedet

Tabell _ Fastsetting av landskapskarakter

Sjekkliste for fastsetting av landskapskarakter HAVSØYSUND		
Forhold ved landskapet	Beskrivelse	Betydning for landskapskarakter (stor-liten)
Landskapets innhold		
Landformer Sjø og vassdrag	Havsøysund ligger ytterst mot havet på sydøstsida av Hisøy. Havsøysund som skiller Havsøya fra Hisøya er samtidig en god seilingsled gjennom uthavna.	Stor
Vegetasjon	Edeløvskog, noe eikeskog og furuskog.	Middels
Arealbruk og bebyggelse	Den eldste bebyggelsen er på sjøsida langs Havsøysund på øya. Noen få hus er fra 1700-tallet og de fleste er fra 1800-tallet.	Stor

Kulturhistorien i landskapet	Det er gravrøyser fra bronsealderen på øya som dokumenterer lang bruk av øya. Havsøysund ble bebodd fra tidlig 1600-tallet. På slutten av 1700-tallet fikk uthavna større betydning som loshavn. Det ble også etablert et lite skipsverft vest på øya. I 1801 var befolkningen steget til i overkant av 30 personer. Under andre verdenskrig bodde evakuerte finnmarkinger her og da steg befolkningen til 75 personer. I 1977 ble øya avviklet. I senere år har baker Jørgensen bodd på vestsida av øya.	Middels
Kulturelle referanser	Navn som Røverhola og Vragvigtangen har sannsynligvis sammenheng med kapertid og sinking av vrakgods.	Liten
Romlig - estetiske forhold	Havsøysund er forankret mot det storskala landskapsrommet som definerer den store uthavna mot Merdø, men også mot det åpne havet utenfor. Havsøysund er en liten perle av en uthavn med bygninger fra 1700- og 1800-tallet. Dette er en helhet som henger godt sammen.	Stor
<i>Endrings- og vedlikeholds-prosesser</i>		
Aktive naturprosesser	Havstigning. Vil kunne ha stor betydning i fremtiden.	stor
Jord- og skogbruk, fiske, annet bruk av utmark	Ikke noe registrert.	Liten
Bygge- og anleggsvirksomhet, Transport	Sjøtransport.	middels
<i>Sammenhenger og brudd</i>		
Geografiske og romlige	Uthavna er tydelig, fattbar og svært helhetlig.	Stor
Funksjonelle	Sjøsida med brygger og naust, bebyggelse, slipp og verft.	Middels
Historiske	Brygger, naust, tidligere virksomhet som gjestgivereri, verft, hager og bebyggelse.	Middels

Nøkkelementer		
Naturskapt nøkkelementer	Havet, fjorden, sundet, småbukter og vegetasjon.	Stor
Menneskeskapt nøkkelementer	Brygger, verft og slipp, fortøyningsbolter, hager, natursteinsmurer og trapper, og bebyggelse.	middels
Landskapskarakter:		
<i>Fortellinga (det spesielle ved denne uthavna):</i> Havsøysund ligger sydøst på Hisøya. Havsøysund er en viktig del av uthavna som omfatter Merdø, Revesand og Sandvigen og ligger i innseilinga til Arendal. Rundt denne skjerma bukta lå de fire havnene og dekte ulike funksjoner som utfylte hverandre og skapte en stor og mangfoldig uthavn. Sjøsida på øya inn mot sundet er preget av stor grad av helhet i omgivelsene. Det er lesbarheten og tidsdybden i stedet som sammen med landskapet gir uthavna karakter og særpreg.		
		
<i>Bebyggelsen ligger konsentrert og samla langs sundet</i>		

Tabell_ Verdivurdering landskapsbilde

Verdivurdering delområde						
Verdikriterier	*	**	***	****	*****	Begrunnelse
Mangfold og variasjon			x			Mangfold og variasjon på tross av størrelsen på stedet
Tidsdybde og kontinuitet				x		Tydelig uthavn samlet sett. Mye av miljøet langs sjøen har tidsdybde og kontinuitet.
Helhet og sammenheng					x	Helheten og sammenhengen er svært god og inntakt.
Brudd og kontrast			x			Brudd og kontrast er størst i landskapet inn mot Arendal
Tilstand og hevd					x	Tilstand og hevd er svært god
Inntrykkstyrke og utsagnskraft					x	En slående og opplevelsesrik uthavn, miljøet, stedet, beliggenhet og landskapet
Lesbarhet					x	Svært tydelig og lesbar uthavn
Tilhørighet og identitet				x		Uthavna har åpenbart en klar identitet
Oppsummering						
Styrker: Et samlet bånd langs sjøsiden av autentisk og opprinnelig bygningsmiljø, brygger og hager. Fine kvaliteter i beliggenhet og landskap. Svakheter: Kun feriehus. Sårbar for endringer. Muligheter: Sterk stolthet og bevissthet kan være en styrke. Viktig å fortsette å hegne om eget sted. Trusler: Endringer i eksisterende bebyggelse kan endre et lite og sårbart sted i vesentlig grad. Stor grad av opp-pussing og fritidshus som mister sitt særpreg. Kombinasjon av liten kunnskap og stor endringskapasitet kan være ødeleggende. Verneplaner og skreddersydd reguleringsplan for å styre utviklingen og ta vare på stedet.						